

PROGRESUL

Abonamentul:
Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foaie socială-culturală.
Apare în fiecare Sâmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Problema destinului omenesc.

de G. Aslan.

Cît timp sîntem tineri, trăim într'o lume de iluziuni. Fiecare din noi își amintește planurile fantastice, pe cari le-a nutrit în tinerețe. În imaginația fiecăruia a trăit un roman, mai mult sau mai puțin dramatic, al cărui erou am fost și noi înșine. Dar anii tinereții se scurg — și cu ei se scurg și dulcele iluziuni ce ne făceam despre viață. Experiența ne împrăștie visurile pe zi ce trece și ne descoperă viața în toată goliciunea ei. Atunci, pentru întâia dată, amăgiți în așteptările noastre, ne punem melancolica întrebare: Ce-o fi și viața asta, ce scop ar fi avînd pe pămînt?

Să nu credem că cineva trebuie să fie filozof, pentru a-și pune această problemă. Păstorul din creștetul muntelui a avut și el visurile lui în tinerețe. În lungile zile petrecute în monotonia flautului, la privescarea ființelor zglobii, ce mișunau la picioarele sale, s'a deșteptat și în el sentimente duioase. A avut și el speranțe amăgite. A avut și el ființe scumpe, care i-au fost răpite pentru totdeauna, știind că-l așteaptă aceiași soartă, se întreabă și el în simplitatea lui: Doamne, pentru ce oare m'ai făcut pe acest pămînt?

Multe sînt împrejurările, care fac pe om să-și pue problema vieții. Notăm în primul loc suferința și greutatea traiului. Aceste împrejurări repetîndu-se aproape zilnic, înțelegem pentru ce ne punem atît de

des, fără să ne dăm seamă, problema existență.

Știința, desgropînd tainele originii noastre, a discreditat pentru totdeauna legenda creațiunii. Lîngă rămășițele de o mie de ori seculare ale strămoșilor noștri s'au găsit urme, care ne arăta cum trăiau ei pe atunci. Oamenii primitivi se adăposteau în peșteră și încontra fiarelor sălbatice se apărau cu lovituri de peatră. Epoca de aur, pe care o atribuim omenirii primitive, a fost o epocă de mizerie greu de închipuit.

Sîntem atinși în sentimentele noastre cele mai intime. Ne credeam o ființă aparte în univers, ființă favorită a lui Dumnezeu, pentru care s'a creat tot ce există — și descoperim că avem o origine comună cu animalele, că sîntem supuși aceluiași legi ca toate viețuitoarele.

Știința a mai descoperit că pămîntul, departe de a fi centrul creațiunii, nu e decît o neînsemnată planetă rătăcită în univers, un fir de praf într'un vârtej continuu.

În fața acestor destăinuri, cari sdruncină credințele noastre cele mai înrădăcinate, nu ne putem împedeca de a ne pune din nou problema: De unde venim și unde mergem? Care este rostul existenței noastre pe pămînt?

Să nu se creadă că aceste probleme interesează numai pe filozof: nu, deslegarea lor e indispensabilă oricărui om ce voește să se conducă bine în viață. După concepția pe care și-o face cineva despre viață, atîrnă modul cum o întrebuițează. Acel care nu are niciun scop în viață, își face cea mai

rea idee despre ea, fiindcă viața fără de niciun scop e insuportabilă, nedemnă de trăit.

Două soluțiuni opuse pot fi date problemei noastre. Ori avem un destin într'o lume viitoare, viața pămîntească servind ca un mijloc de a cuceri viața cerească; ori destinul nostru se încheie cu această viață, în care caz n'avem alt ceva de făcut decît s'o întrebuițăm cît mai bine, aici pe pămînt.

Credința într'o viață viitoare, care să fie răsplata vieții actuale, este din punct de vedere științific, inadmisibilă. Un om nu poate fi recompensat sau pedepsit, decît dacă își amintește de faptele sale trecute, dacă are conștiința paternității lor. Cum s'ar putea deci admite existența unei recompense sau pedepse ultra-terestre, fiind dat că memoria are condiții organice și că astfel se distruge odată cu corpul?

Rămîne dar că singura atitudine înțeleaptă e de a încerca să trăim conform aspirațiunilor naturale din această viață. Singura rațiune e de a trăi cît mai bine aici pe pămînt.

Morala devine, astfel, din o adunătură de precepte arbitrare, o artă a înțelepciunii. Ea trebuie să ne arate adevăratul ideal de viață și mijlocul de a-l împlini. Ea trebuie să fie un sistem de consilii justificate, ear nu pe îndatoriri mistice.

Destul decînd omenirea se conduce inconștientă! Destul decînd se lasă condusă de superstiții ridicole! Să devie odată

FOILETON.

Femeile turcești și Coranul.

Strămutările politice din Turcia țin la sufrafață interesarea Europei, față de imperiul musulman și astfel nu va fi fără folos, dacă ne vom ocupa su chestia, că ce influință are Coranul, care și dealtfel are rol atît de mare în viața socială a Turcilor, asupra femeilor turcești. E lucru știut, că Coranul e cu privire nu numai la momentele etice ci și la subiectivitatea credincioșilor. Dar sînt mai puțin cunoscute prescrierile până la minuțiozitate ale Coranului, cari pătrund și în secretele cosmeticele femești.

În înțelesul Coranului femeilor li-e permis, ba și trebuie să se îmfrumuseze, ca să placă bărbaților. Dar Coranul nu lasă cu totul pe placul femeilor modul de îmfrumusețare, ci prescrie pentru totdeauna legile acelea. Cum și în ce mod se poate face și mai frumos ochiul femeesc?

La întrebarea aceasta sura 33 a Coranului răspunde astfel: „Pentru scopul acesta e permis folosirea collyriului negru. Cu acesta se pot unge gropile de subt ochi și întrucît se poate și pleoapele“.

Collyriul se pregătește din scrum de tămie și prav de sticlă, deci e un mijloc, a cărui neștiutăciune o documentează praxa de o mie de ani.

Despre cunoașterea de om a legislatorului arată document împrejurarea, că face concesiuni vanității, ori mai bine zis a simțului de frumusețe a femeilor, înloc ca prin denegare să ducă pe

credincioși la călcarea poruncilor. Dar totodată mijlocul recomandat prin Coran, e scut sigur în contra mijloacelor hidrargirice. Dar despre îmfrumusețarea feței vorbește mai puțin Coranul. Nu o precizează îndestul. Despre aceasta numai atîta spune Coranul, că femeile pot să folosiască benghin și vâpseli de două feluri: roșii și albe. Așa se vede profetul lui Allah nici idee n'a avut, că în secolul a XX-a cite feluri de lucruri se pot afla în vâpselele albe și roșii. Aici deci a rămas strungă în lege, prin care cosmetica franceză își află calea în haremurile turcești. Și într'adevăr haremurile turcești sînt cele mai bune depozitorii pentru această industrie frauceză. Dar e în perire o datină bătrînă turcească, despre care face amintire în detalii și Coranul. Mai demult adecă femeile turcești puneau mare pond pe aceia, că minile și tălpile, precum și unghile dela mîni și picioare să le vâpsiască cu hennă. Prin aceasta primiau o culoare roșie întunecată.

Henna se pregătește din rădăcinele plantei „lavsomia inerus“. În Turcia europeană datina aceasta nu e păstrată decît în păturile cele mai inferioare ale poporului, și mai ales în Tripolisul conservativ.

Despre modul de purtare numai atîta spune Coranul, că părul se poate pieptena și pe frunte. Dispozițiunea aceasta e destul de liberală dacă vom cugeta, că mîni istețe cite de toate poate crea din părul pieptenat pe frunte. Dar trebuie să ne potrivim unei păreri foarte respîndite. Coranul adecă deloc nu dispune despre acoperirea feței, și datina aceasta nici nu rezultă din fanatism re-

ligios, ci mai mult e o amintire istorică, întărită prin praxa mai multor secolii, mai departe la noi domnește o amintire greșită și despre poligamia Turcilor. Poligamia azi e o raritate. Cauza e decădînța economică a deceniilor din urmă. Cefce cunosc bine împrejurările din Turcia, afirmă că azi dintr'o mie de căsătorii numai 15—20 sînt bigamii și numai 5—10 sînt poligamii.

Prin înaintarea și prosperarea economică a poporului va înainta și poligamia și va ajunge o nouă epocă de renainsance. „Cu multe femei umblă multe spese și multe neplăceri“ zice zicala turcească.

În dilema aceasta poate punctul din urmă e acela, care pe Turci îi mină în tabăra moralisților, cari se luptă pentru monogamie. Divorțul în înțelesul Coranului e foarte ușurat și astfel și posibilitatea căsătoriilor nefericite e mai rară.

Bărbatul prin simpla respingere — mutel-laca — se poate mîntui de legăturile căsătoriei, dar femeia numai în trei cazuri se poate mîntui de bărbat. Aceste trei cazuri sînt, dacă, bărbatul își deneagă copilul, dacă detrage dela nevasta sa provederea, ce i-se compete și a treiaoră, dacă dubitează despre credința nevastei sale. Adeseori se întimplă însă, că după această divorțare grabnică părechea earăși se împreună, căci femeia are dreptul de a petrece încă trei luni în casa bărbatului său.

Mișcarea, care ținde la strămutarea radicală a dreptului de căsătorie, la tot cazul, că va afla în cale multe pedeci, pe cari cu greu le învinge. Rezultatul, ce se va produce în viitorul proxim, va fi foarte puțin și bagatel. Reformarea Coranului la tot cazul, e muzica viitorului îndepărtat.

zătoare în sine și călăuzindu-se numai de datele experienței și rațiunii, să înainteze cit mai repede prin muncă și solidaritate între indivizi și popore — să înainteze către epoca de aur, pe care cu mai multă dreptate o putem închipui în viitor.

IGIENĂ.

Știința și lupta cu holera.

D-rul Rudolf Kraus, profesor universitar, publică în „N. Fr. Presse“ un articol despre această chestie. Il prezentăm și noi pentru cititorii noștri.

Acum doi ani, când în Petersburg bîntuia holera foarte rău, a scris de asemenea despre pricina molimeii și despre mijloacele de a lupta împotriva ei. Atunci a fost Kraus la Petersburg și a făcut încercări cu serul său, pe care după experiențele ce făcuse la animale, îl credea de folos și pentru bolnavii de holera. N'a fost așa, întrucît a fost vorba de cazuri grele.

Nu se pot căpăta tămăduiri, când otrăvirea e prea înaintată. Nicî experiențele cu serul lui Salimbeni al lui von Stühlern sau al lui Şurupof n'au dat rezultate bune.

La cazurile grele de holera, cari omoară în câteva ceasuri, nu se poate face nimic cu vre-un ser. Dar serul dat la început va putea fi de ajutor și va slăbi tîria boalei. *Dar încercări de acest fel nu s'au făcut, deși ar fi fost foarte de dorit.*

Oricum, nu avem nici un leac în stare a tămădui cazurile grele. Prin urmare trebuie să punem cuafita mai mult temei pe toate măsurile în stare de a ne feri de molimă. Holera e boală molipsitoare, căsunată de vibriionul lui Kock, vibriion zis și baccilul virgulă. Microbiul intră în organism prin apă sau alte băuturi sau mîncări în cari se află baccilul virgulă. Înmulțindu-se în mațe, microbii fabrică o otrăvă specială, care otrăvește și chiar omoară.

Vibriionul holerei, în locurile unde nu e nicio molimă, nu se află nici în mațele oamenilor, nici în apă sau aiurea. Scaunele bolnavilor de holera cuprind însă aproape cultură curată, deci pot pricinui epidemii, dacă nu se păzesc și nu dezinfectează scaunele, dacă nu se iau măsuri și îndeosebi la cei cari sînt deprinși a trăi în necurațenie. Acolo însă, unde se știe că sînt purtătoare microbiilor, îmbolnăvirea prin contact de-a dreptul cu ele e lucru rar.

Epidemiile au mai ades pricina în apă. Scaunele bolnavilor, cari cuprind cultură de vibriion, dacă nu se iau măsuri de a-i ucide, ajung în canale, unde pot trăi multă vreme. Dacă canalizarea și tuburile cari duc apă nu sînt bine despărțite, microbii pătrund în apă de băut și epidemia izbucnește.

În Rusia prea puține orașe au apă de băut. De obicei beau apă dela fața pămîntului, din puțuri, din pîrae și riuri, pîn' la cari pătrund murdăriile și deci și microbii. Deasemenea laptele zarzavaturilor, fructele, cari vin în atingere sau amestec cu apă infectată, pot deasemenea da boală, dacă se mîncă crude sau neîndestul de bine fierte.

Epidemiile cari bîntue în Rusia de mai mulți ani se explică prin starea higienică și mai ales fiindcă orașele nu au apă bună de băut. Pe lingă asta alcoolismul pregătește terenul. Experiența a arătat înadevăr că numărul îmbolnăvirilor e mai mare la bărbați decît la femei, și că la alcoolicii se întîmplă cazurile cele mai numeroase.

Epidemiile cari se întîmplă în fiecare an în Rusia, pot avea două pricină. După cercetările de pîn' acum vibriionii nu pot urma afară în apă. Epidemiile ce se ivesc în fiecare an, acolo se pot explica ori prin inși purtători de microbi, — cari nu se îmbolnăvesc sau cari au fost bolnavi dar sau tămăduiți — și dela cari microbii ajung în apă și o infectează. Altă explicare ar fi că holera se aduce în fiecare an din nou din Persia. Dar un singur lucru e sigur, că astfel de epidemii sînt cu puțință numai unde nu se dă nicio îngrijire apei de băut.

Deși celelalte state europene nu sînt în primejdie, dar amenințate sînt și trebuie să ia măsuri de apărare în fiecare an. Pilda cea mai bună o dă Germania. În Prusia răsăriteană, în ținuturile vecine cu Rusia, sînt doctori instruiți de consiliul sanitar superior și bacteriologi, cari să diagnosticeze cele dintîi cazuri și să le izoleze. Primejdia

izbucnirii molimeii în țeri cari au apă bună de băut, nu este; dar cazurile aduse de afară și îmbolnăvirile prin contact direct pot da loc la epidemii mîrginite.

În Viena nu e primejdie să izbucniască epidemie mare, deoarece apa de băut e foarte bună. Galiția e amenințată, deoarece holera înaintează spre apus în Rusia. Administrația sanitară austriacă, ținînd seamă de primejdie, a și luat măsuri de-a împedeca trecerea boalei de peste graniță.

Afară de măsurile igienice, cari trebuie să fie partea de căpetenie în această luptă, avem și altoirile apărătoare prin cultură de bacili ucizi.

Aceste altoiri sînt fără primejdie și în orașele rusești în cari s'au întrebuițat, au dat rezultate bune. Dintre cei altoiți s'au îmbolnăvit de coleră mai puțin și la aceștia a avut colera forme blînde. Deci nu sîntem cutotul dezarmați în fața colerii. Țările apusene ale Europei au a se teme numai de epidemii prin contact, dacă nu se vor izola și păzi în cele dintîi cazuri.

Dar ca să scape în viitor Europa de coleră, ar trebui ca Rusia să facă prin legi speciale canalizări și să aducă apă. Statele vecine n'au, de bună samă drept să se amestece în treburile năuntrice ale Rusiei. Dar cuputînță ar fi ca statele celelalte să facă pe Rusia să-și îndrepte starea sanitară și să le mîntue de grija ce o au în fie-care an. Poate ar putea aduce îndreptare o delegație sanitară a tuturor statelor, lafel cu convenția din Genova. Ar fi vremea ca toate statele să se uniască împotriva colerei, acest dușman al omenirii.

ECONOMIE.

Cum se poate întări rodul grîului.

Doi frați cu numele *Demtschinsky*, agronomi cu mare învățătură din Rusia, după multă spargere de cap au născocit cum să se poată secera cîte 28 măji metrice de grîu de pe un lanț de pămînt. Credem a nu fi de prisos să împărtășim și noi cititorilor noștri această minune așa cum am citit-o și noi prin ale novele.

Oamenii aștia au tot încercat în feluri și chipuri pînă cînd în anii 1906—1908 au dat de o potecă nouă în agronomie, anume au găsit vreadul cale cum să facă pămîntul să rodiască de patru de cinciori mai mult grîu decît pîn'acum. Și nu să zici că rodul acesta întreit-încincit să ceară Dumnezeu știe cît de multă osteneală. Nu. Totulitot trebuie numai știut.

Frații *Demtschinsky* au băgat bine de seamă firea grîului, adecă au tot luat seama la firele fragede de grîu cum li-se usucă mereu umezeala hrănitore, înainte de a da rădăcinii mai marî. Și așa frații *Demtschinsky* au luat mai multe fire de grîu și de secară, cînd erau de 20—25 de zile, cam după ce le-a fost dat cele trei frunzișoare, și scoțîndu-le din pămînt, le-au *presădit* în alt loc cam de trei-patru degete mai afund în pămînt. Și vezi așa rădăcinele ajungînd într'un strat de pămînt mai recoros, și cu mai multe suciri hrănitore, s'au pomenit că în cîteva zile rădăcinele se întăresc. Părțile ieșite din pămînt au stat mai multă vreme pe loc, dar după 2—3 săptămîni au băgat de seamă că grîul cu spicuri grele crește de minune. Eac'asa au ajuns Frații *Demtschinsky* să afle modul acesta nou de sămănat grîul. Ș'anume pămîntul vine bine arat și grapat. Dar de sămănat să se samene cu trei săptămîni mai devreme decît cum e datina de pîn'acum. Firicele de grîu, cînd sînt de 3—3½ săptămîni, trebuie presădite pe niște stratulețe înguste, făcîndu-se cu cîteun surcel tot la cîte 18 cm. gropi micî de cîte 9—11 cm. și în fiecare grop să se presădiască cîteun firicel fraged de grîu, așa ca să pice cam cu 3—4 cm. mai afund decît cum a stat aevea grîul pe locul de pîn'aci. Cam la șase săptămîni și au să dea din ele cam 30—40 de odrasle, și mai încolo toamna cresc atît de marî încît demulteorî trebuie secerat grîul înainte de năvălirea frigului, ear în primăvară trebuie, însă, odată de douăori rețezat.

Și să bagăți de seamă că dacă se lucră așa, grîul, prin rădăcinile lui, cu mult mai multe și mai tari, se ține cu mult mai bine împotriva gerului și a secetei, remîinînd însfirșit și cu mult mai scutit de culcat, fiindcă în chipul acesta paiul, mai ales jos către rădăcină, se învîrtoșează și ține mult mai cu nădejde spicul.

Acolo în Rusia s'au făcut încercarea asta cu straturî micî numai de cîte 22 cm. de late, remîinînd între ele brezde goale, totatit de late;

și așa numai jumătate locul sămănat a dat rod, și cutoateacestea s'au făcut cîte 28 măji metrice pe un lanț catastral, pînăcînd în țara noastră știm bine că un lanț dă una pe alta cam 7 măji metrice.

Paî de... în chipul asta se cere vezîbine mai multă muncă; presădirea pe un singur lanț ține cam 20—25 zile, e atît de dar munca asta ușoară, încît o pot îndeplini pînă și babele și copîi.

Ar fi pestetot la un lanț de grîu cu 38—45 zile mai mult de lucru decît pîn'acum. Dar pentru-aceia se ridică rodul cu 21 măji metrice. Și așa pentru fiecare zi de lucru ce se chettue mai mult, pică cîteo jumătate de maji metrică, afară de pae.

Despre felul asta de a înmulți rodul grîului învățați ruși *Demtschinsky* au scris și o carte, ce se poate căpăta și în limba nemțescă. Și dacă ar prinde rădăcină această născocire minunată, mult s'ar ridica agronomia și la noi. Se zice că abia la cîte 1000 de ani se află în agronomie cîteo cale nouă ca aceasta, care are să ridice mult bunăstarea agronomilor. Și din pricina aceasta am socotit că-i bine să arătăm și cititorilor noștri această descoperire, care poate să aducă belșug și poporului nostru, dacă n'ar trece-o cu vederea cum a mai trecut multe îmbunătățiri — mîntea Romănilui din urmă.

Cei mai isteți dintre economii noștri ar putea face încercări pe cîteun cît de mic petec de pămînt, făcîndu-și apoi datoria de a arăta și semenilor lor sporul uimitor, care azi-mîine se va revărsa ca o binefacere nu numai asupra agronomilor, ci și a întreg publicului, care ar ajunge să mînlce pită mai multă și mai lezne. J.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului“ se convoacă pe Duminecă, 29 August 11) Septembrie st. n.) 1910 la Panciova, avînd următorul

PROGRAM :

1. La 8½ ore dim. chemarea duhului sfînt.
2. La 9 ore deschiderea adunării.
3. Prezintarea rapoartelor și a altor exhibit incurse.
4. Alegerea comisiunilor.
5. Conferința inv. Gheorghe Joandrea „Gramatica lui Ienache Văcărescu“.
6. Referada comisiunilor.
7. Defigerea localității pentru adunare a generală din anul viitor.
8. Propunerî.
9. Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii.
10. Închiderea abunării.

Timișoara, la 2/15 August 1910, din ședința comitetului central.

Gheorghe Jianu

Petru Bandu

președinte

prim-notar.

Nota. După terminarea adunării generale la 12 ore masă comună, ear imediat după masă pornirea cu vaporul la Belgrad, unde toți excursioniștii sînt rugați a se conforma dispozițiilor ce li-se vor anunța la vreme. Toți participanții, Duminecă în ziua adunării (11 Sept. n.) au să ia trenul care pleacă din Verșeț la 5 ore dimîn. și sosește la Panciova la ceasul 8.

Aviz.

Avizăm pe toți doritorii de a lua parte la Adunarea generală a învățătorilor rom. din Eparhia Caransebeșului, ca Duminecă în ziua adunării (la 11 Septembrie c. st. n.) avînd să ia trenul ce pleacă din Verșeț dimineața la 5 ore, spre a ajunge la Panciova la ceasul 8 a. m., toți din toate părțile să caute legătura cu acel tren, avînd bineînțeles

cei din depărtări mai mari să sosiască la Verșet în preseara adunării.

Dela Panciova vom pleca d. a. la 2 ore la Belgrad, de unde ne vom întoarce în ziua următoare, Lună dimineața la ora 5, cu un vapor separat până la Baziaș.

Rugăm cu insistență pe toți doritorii de a lua parte a se prevedea fiecare cu cîie-o *descriere personală* dela primărie (în afară de învățătorii activi cari se pot servi de legitimația cu care călătoresc) spre a li-se putea libera din partea căpitanatului de graniță din Panciova cartificatul de trecere în Serbia.

Totodată, pentru a putea înainte stabili exact numărul excursioniștilor, rugăm pe toți doritorii de a lua parte la Adunare, să se anunțe din bună vreme la subscrisul.

Oravița, la 25. August n. 1910.

Gheorghe Jianu
președinte.

Aviz!

Vestim On. public rom. din Banat că cursurile la Pensionul de fete „Liceul modern” din Turnu-Severin (România) se încep la 1 Sept. st. v. În cursul facultativ al institutului se predau cu succes uimitor mai ales limba română, franceză, germană, engleză și italiană, pianul, muzica vocală, desenul, pictura, dansul, lucrul manual și gospodăria (Curs de bucătărie, de spălat și călcat etc.) avînd profesori titrați dela școlile statului și profesoare străine, toate cu titluri academice.

Prețul pentru întreținere și instrucția completă: 700 coroane anual.

Rezultatul atît instructiv cît și educativ atrage mereu tot mai multe bănațence la această excelentă școală de fete, care din toate punctele de vedere e a se socoti ca o binefacere și pentru noi Bănățeni.

Directoară: d-na *Maria Marinescu*, licențiată în filologie.

CRONICA.

Martî, la 23 a curente, s'a ținut la tribunalul din Biserica-albă petrectarea finală, din care editorul foii noastre, d-nul *Gh. Jianu*, a ieșit pedepsit pentru unele articole și comunicări „de conținut politic” de pe vremea alegerilor.

„Reuniunea română de cîntări și muzică” din Oravița-montană arangează Duminecă în 15/28 August 1910 în „Grădina de tir” din localitate o *petrecere de vară* împreună cu *concert, teatru și joc*. Intrarea de persoană 1-20 cor. Inceputul la 8 ore seara. Programul: 1. Wurm: „Străin și 'ndepărtat”, chor bărb. 2. Declamație, predată de d-nul Alex. Lazăr. 3. „Doina”, solo, cîntat de d-l Ioan Băiaș. 4. Porumbescu: „La un nou”, chor bărbătesc. 5. „Bumărelul”, chor mixt cu soli. Teatru: „Bilet de tramvai” de Gh. Mărunțeanu. Persoanele: Alex. Mandragiu: I. Băiaș; Gligoriu Mărunțeanu: Al. Lazăr; Paulina Mandragiu născ. Herescu: Ana Zarcu; Catarina, servitoare: Iustina Giuchici. Venitul curat e destinat pentru inundații din Bănat. Comitetul.

Candidatul de preot *Gheorghe Boțoc* (Chișineu) cu d-șoara *Iulia Băiaș*, fca preot-învățătorului *Nicolae Băiaș* din Rusova-nouă, logodiți. Multe felicitări!

Tinerimea din Racașdia invită la petrecerea împreună cu teatru, ce se va da mine, Duminecă în ziua Sf. Marie, în curtea școlii în beneficiul bisericii.

La 4 Septembrie se va oficia cununia teologului *Traian Simu* cu d-șoara *Cornelia Nădășanu*. Intr'un ceas bun!

Prea Sf. Sa Arhierul nostru *Dr. Miron Cristea* s'a îndurat a distinge, din incidentul jubileului Majestății Sale, pe vrednicul preot *Ionachie Neagoe* din Petrovasela și pe inimosul preot *Iuliu Iorgovici* din Marghita-mare cu briu roșu. Sincere felicitări!

Atragem atenția On. public cititor asupra anunțului de pe pag. 4. a institutului de bani „Oraviciana” în care se vestește înființarea de expoziții noi: la *Secaș, Vraniuț, Iam, Racașdia* și *Varadia*, unde se operează tot felul de afaceri de bancă ca și la centrală.

Chorul vocal gr. cat. din Mercina arangează mine, la Sf. Marie, concert și teatru în localul Maxim Löbl, cu program bogat și variat.

Înmormîntarea regretatului nostru fruntaș *Nicolae Vuia* din Ticvaniul-mare s'a făcut Duminecă d. a. cu o deosebită pompă funebrală, luînd parte foarte multă lume din Oravița — și întreaga împrejurime.

Ajutorul de notar *Ion Purgariu* (Vermeș) cu d-șoara *Oflia Berariu*, fca notarului *Gheorghe Berariu* din Bocșa-română, fidațați. Multe felicitări!

La *Coștei* o biată țărăncă alunecînd, din nebagare de seamă, cu o mîna sub roatele mășinei de treerat, s'a nenorocit — sărmana.

Audiențe oficiale la P. S. Sa Episcopul Caransebeșului: Marția și Joia la orele 10—12 din zi.

Marele mecenat *Vasile Stroescu* e propus de membru onorar al „Asociațiunei”.

Primministrul român *Ion Brătianu* a sosit cu automobilul la Viena.

La *Potoc* un negustor izrailit a fost omorît de un țaran, care, strîns în fere, se apără la poliție că cel ucis s'ar fi legat de soru-sa.

Preuteasa *Aurelia Iancovici* din Jupa a încetat din viață la 18. August c. în etate de 25 ani.

Fabrica Krupp din Germania e în flacări.

Primarticolul „Revistei Preoților” (Nr. 21 și 22): „Dumnezeule, fiu cu noi și ne ajută! Incepem opera organizării. Apel către întreaga obște preotească” . . . signat de „Comitetul de redacție”, care te miri de nu va organiza azi-mine și — *greva preoților* — din întreaga mitropolie.

Mare incendiu de păduri seculare în America, în care s'au pustiit miî de vieți omenești.

Muncitorii morari din Budapeșta s'au pus aproape toți în grevă.

La Berlin a fost promovat în medicină summa cum laude un harap din Egipt *Hamed Valy*.

La 30 Aug. c. n. Adunarea generală extraordinară a „Dunărenei” din Temeș-Cubin, asupra căreia vom reveni în numărul viitor.

Canalul Panama deschis pentru navigație.

La B. Comloș a încetat din viață protopopul gr. or. rom. *Paul Miulescu*.

Tînărul avocat *Milan Iancovici* din *Timișoara* s'a sinucis, se zice din pricina neînțelegerii în casă.

În Bulgaria trăește „Baba Vasilica”, care — fumează ș'acum.

Nou rector al internatului gr. cat. din Beiuș: harnicul profesor *Alexandru Nușu*. Felicitări!

Din incidentul jubileului Majestății Sale Exelența Sa d-nul Mitropolit *Ioan Meșienu* a hirotonit întru preot pe asesorul konzistorial *Lazar Triteanu*, fiind totodată și distins cu briu roșu.

Reuniunea învățătorilor din protopresbiteratele Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova invită la concertul ce se va da, cu concursul chorului din Chișătau mine Duminecă la 28 August n. în sala berăriei din Timișoara-Fabric.

Epitropia bisericii ort. rom. din Recița-mont. arangează mine, Duminecă, rugă împreună cu sfinșirea steagurilor (al sf. bisericii, al lucrătorilor rom. și al Reuniunii române de lectură). Seara la 8 petrecere populară (la ospătaria Semen Cioran).

Treisute de excursioniști (în afară de excursia studenților turci) au vizitat zilele astea capitala României.

Erî dimineața pela 8 ore doi țărani din *Cacova* închinînd mereu cu păharul la cazan, din vorbă în vorbă s'au luat la ceartă, din ceartă la bătaie, pînăcînd unul a tras cuțitul și l-a omorît pe *Iosif Bobu* străpungîndu-l fără milă în cinci locuri. Cită prăpădenie, Dumnezeuule!

Holera seceră victime și în Italia, și e mare temere să nu străbată și în Monarhia noastră, marginașă cu Rusia, ori să treacă Prutul din Basarabia în România. Pretutindenî pază mare, dar cu toată paza sint amenințate și alte țări de această boală înfricoșată, împotriva căreia se cere curățenie și curaj.

Pentru îngrășarea vitelor, se capătă un admirabil praf, ce se pregătește aici în Oravița în farmacia „La Sf. Gheorghe”. Leacul acesta îngrășă cai, vite cornute și porci, apărînd animalele preventiv de orice boale.

Bibliografie.

La Administrația noastră se află de vînzare următoarele cărți:

Dr. Iosif Popovici: Bocetele românești. . .	—89
„ „ „ Balade populare din Banat	1-80
Gheorghe Jianu: Potpourri	1—
Dr. I. Fometescu: Creșterea igienică a copiilor	—25
Dr. E. Babeș: Diazoza	3—
Iuliu Birou: Nașterea lui Christos, piesă teatrală pentru copii în 5 acte	—50
Nicolae Firu: Monografia bisericii ort. rom. din Oradea-mare	1.—

Mulțămită publică.

Mulțumesc și pe calea aceasta tuturor prietenilor și cunoscuților cari m'au mîngăiat din prilejul trist al trecerii la cele vecinice a neuitatului meu ginere

Nicolae Vuia,

atît celor ce au luat parte la înmormîntare, cît și celor ce mi-au adresat cu graiul și în scris cuvinte de îmbărbătare.

Ticvaniul-mare, 25. Aug. n. 1910

Vasile Leza.

Poșta Redacțiunii.

Gataia. Prea tîrziu.

L. R. Primit. Se va publica.

Poșta Administrațiunii.

N. Gr. Vermeș. Restați pe anul curent 8 cor.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu**.

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu**.

Licitațiune publică.

Comitetul parohial gr. or. rom. din Oravița-rom. escrie licitație publică, ce se va ține în școala conf. gr. or. rom. din localitate, pentru vînzarea Casei parohiale din „Drumul Racașdiei” ce se va ține la 8/21 Septembrie (Sf. Maria mică) la 11 ore din zi. Cauțiunea: 500 cor.

Tot la acel datum se va vinde prin licitație publică și casa bisericească de subt cimitir. Cauțiunea: 80 cor.

Celelalte condițiuni se pot afla în toată vremea la epitropul primar *Gheorghe Pi-pelca*, cojocar.

Oravița-rom, la 6/19 August 1910

Carol Pavlovici
președintele com. par.

Carol Lazăr
notar.

În Farmacia bătrînă a lui Max de Knoblauch,

nou renovată, și ajustată modern, serviciu prompt și culant.

Tîmplăria ÁRPÁD BENCZE

— ORAVIȚA —

peste drum de Șealdea Kneipp a lui Sittner
are un depozit de

mobile gata

și pe comandă.

Tîmplărie pentru zidiri.

Sicriuri

de lemn și de metal în toate formele. Cu-
nuni și panglici cu inscripții.

Intreprindere pentru înmormîntări
„CONCORDIA“.

Se primește și un ucenic
din părinți buni.



Cele mai bune

căldări și cazane

se pot cumpăra, cu prețuri absolut omenești,
la vechia și cunoscuta

Firma I. PURGAR

lingă Moara de foc în 10-4
Oraviczabánya (Krassó-Szörény m.)



Șpirit de oțet,

dintr'o litră se pot face 24 litre de
oțet d'al tare (Essenz), cum și depozit
de mărfuri diferite de vinzare în

Băcănă Ignat Spieler Oravița.

Colțul din jos al piațului, peste drum de
moara de foc.

„PLUGARUL”

societate pe acții din Cacova

x-23

dă

5-6%

și plătește și darea după depunerii.

Acordă împrumuturi pe obligațiuni și
amortizare cu 6-7%, ear personale
cu 8%. Escomptează cambii. Asigu-
rează vite și mijlocește cumpărarea de
mașini agronomice.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă
ca laptele, să folosească **crema
americană, pudra americană**
și săpunul american, care de-
părtează de pe față și de pe mîni
orcefel de pete, și întrece toate
mijloacele de acest fel, întrebun-
tate pîn'acum. Se capătă la:
Apoteca Sfintul Gheorghe
în Oravița (peste drum de
prăvălia R. Goldstein).
Prețul unui borcan de cremă ame-
ricană 1 coroană. Prețul pudrei
americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpu-
nului americ. 80 fil. Incontra
durerii de dinți mai bune sînt pi-
căturile americane. Prețul 1 cor.

AVIZ.

Depozit de făină, țărițe și diferite fructe
sudice, cu prețuri absolut solide și serviciu
culant la Românul nostru

Aurel Berceanu

Biserica-albă

strada principală, peste drum de biserică-
românească.

Tot Românul să-i trecă pragul cu
încredere deplină că va fi servit cum se cade!

La

Tipografia „Progresul”

în Oravița

se capătă

totfelul de tipărituri,

cu prețuri absolut solide.

„ORAVICIANA”

SOCIETATE PE ACȚII

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII

— ORAVIȚA. —

Capital social Cor. 550.000

Fonduri „ 335.000

Depunerii spre fructificare „ 2,300.000

Giroconto la Banca austro-ungară. — Ceconto la Cassa de păstrare poștală Nr. 15.625. — Telefon Nr. 29.

Escomptează cambii, acoardă împrumuturi hipotecare și personale
cu 6-8% netto.

Primește depunerii spre fructificare cu 4½% și 5%.

Darea o plătește institutul.

Răscumpără gratuit orice fel de cuponi și îndeplinește tot soiul de afaceri de bancă.

Expoziturile la Vrani, Vraniuț, Iam, Secăș, Răcășdia și Varadia

mijlocește împrumuturi de orice natură, regulează scadențe, primește depunerii spre fructificare și efectuează și alte operațiuni de bancă.